

UTÓSZÓ

(Epilogue)

A napjainkban is sok milliónyian futkározó, olykor az embereknek károkat is okozó kis rágcsálók, a pockok (az Arvicolinae alcsalád tagjai) nemcsak szaporák, hanem igen gyorsan alkalmazkodtak megváltozott életkörülményeikhez, vándoroltak az északi félteke kontinensei között. Fajaik élettartama azonban rövid, néhány százezer évig tartott mindössze. Hála a baglyoknak, akik előszeretettel vadásztak rájuk, és összegyűjtötték a múlt élővilágának kutatói számára egykor élt őseik fog- és csontmaradványait, a pockok az elmúlt 2-3 millió év legfontosabb szárazföldi kor- és klímaváltozás jelzői lettek.

A pockok úgy 7-8 millió évvel ezelőtt alakultak ki hörcsögszerű őseikből, s közöttük is kiemelkedő jelentőségű a jászladányi mélyfúrásból leírt *Pannonicola*. Azután ott sorakoznak a legkülönbözőbb, Magyarországról leírt *Borsodia*-k, *Villanyi*-k, *Cseria*-k, megannyi ismerős földrajzi névvel ellátott, vagy neves kutatóról elnevezett fajjal.

A másfélszáz évre visszatekintő magyar gerinces paleontológia művelői mindig meghatározó szerepet tölthettek be az eurázsiai Arvicolinae-k kutatásában, és Petényi Salamon János, Méhely Lajos, Kormos Tivadar, Kretzoi Miklós és Jánossy Dénes különösen sok új fajt fedezett fel.

Az utódok vagy megőrizték, vagy átértékeltek elődeik ismereteit, de ezt csak akkor tudták megtenni, ha tanulmányozták az eredeti példá-

nyokat, típusokat, és elővették az első leírásokat. Ez nem mindig könnyű feladat! A példányok megsemmisülhetnek, összekeveredhetnek, az eredeti leírások semmitmondóak vagy éppen részletekbe menően nehezen használhatók, hiányozhatnak az ábrák, sajtóhibák és kétnyelvű leírások pontatlanságai nehezíthetik az alapokra támaszkodó munkát.

Kordos László és Pazonyi Piroska – e kötet szerzői – arra törekedtek, hogy az egyébként is sokszor nehezen hozzáférhető eredeti munkákat szöveghűen közlétegyék, és támpontot adjanak a jövő kutatói számára is, akiknek a növekvő információhalmazzal egyre kevesebb lehetősége lesz mindezek megtételére.

Ajánlom, hogy ez a „pocok-katalógus” – a GeoLitera új, album sorozatának első kötete – legyen ott minden hazai és külföldi ősemlősökkel foglalkozó kutató polcán, adjon segítséget utódainknak, hogy megtalálhassák a kiindulási pontot. Azok sem mellőzhetik a könyvet, akiknek ismeretlen a pockok világa, de kénytelenek tájékozódni a rendszertani nevek dzsungelében. A könyv egyúttal a magyar kultúra- és tudománytörténet egyfajta tükré is, amibe célszerű időnként visszapillantani.

Pál-Molnár Elemér
sorzatszerkesztő

2012. október